

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50 "
Egy hónapra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos pótt
soronként 5 kr-ával
számítanak.

Szabadság és szabadelvűség.

Debreczen, 8.

(—s) Magyarország haladásának és fejlődésének alapját a szabadság és a szabadelvűség képezi. Ezekben épült föl az alkotmányosság és a jogegyenlőség, amely hazánkban a külföld által is kellően elismert és méltán megirigyelt magas színvonalat ért el. Kultúra tekintetében — igaz — évszázadokon át elmaradtunk, de ez iránt joggal kívánhatjuk a művelt Nyugot elnézését, mert a multnak háborus viszontagságai közepette mi voltunk a török hódítás elleni védbástya, mert továbbá a mulasztottakat az utolsó évtizedekben dicséretreméltó buzgalommal pótoljuk ki, és mert végül a kulturális elmaradottság mellett a szabadság és szabadelvűség mindig nemzeti aspirációink legfőbb célját képezte.

Akár a közjogi önállóságunk, akár pedig polgári jogegyenlőségünk volt veszélyben a nemzet zöme minden időben megragadta azt a fegyvert, a mely a védelemre szükséges volt. Az előtt kard volt ez a fegyver, most meg toll és szó.

A jogegyenlőség fejlődésének nevezetes mozzanatait jelzik a

törvénybe iktatott bécsi és linzi békekötés, az 1790—2 és 1848-iki törvények, valamint nemkülömben a legujabban hozott u. n. egyházpolitikai reformtörvények. Ezek mind megannyian a nemzetnek a szabadelvűség érdekében tanusított önvédelmének eredményei. A felekezeti szűkkeblű reakció ugyan ugy szeretné a dolgot felülmenni, mintha a kormányhatalom valóságos támadást intézett volna a katolikus vallás és a kath. polgárok lelkiismereti szabadsága ellen, de a józan és higgadt közvélemény tudja és érzi, hogy a reakció provokálta a liberalizmust, amely kénytelen volt védekezni.

A védekezésnek eszközeiül szolgálnak az egyházpolitikai törvények, amelyek ellen épen ez okból a felekezeti reakció üldözgetést folytat. Ez a néppárti agitáció most az általános képviselő-választások küszöbén fokozott erővel folyik, mert intézői érzik, hogy a néppárt pozícióját, amelynek létezését oly régóta hirdetik, anélkül, hogy megvalósítani sikerült volna, most már csakugyan meg kell teremteniök, ha csak nem akarják lábuk alól teljesen elveszíteni a talajt.

Gyengeségük érzetében a néppárti agitátorok előbb mindig a legnagyobb erővel dicsekedtek, amidőn azt állították, hogy nem kisebb személy, mint maga a koronás király az ő pártjukon van. Evvel a henczegésükkel azonban alaposan felsültek és azóta, amióta az egyházpolitikai javaslatok a királyi szentesítés folytán törvényekké lettek, abba is hagyták ezt a hiresztelést és lejjebb szálltak koncezzsióik színvonalának hirdetésében. Azóta a főpapokat figuráltatták protektoraiikként, de épp oly kevés eredménnyel, mert a főpásztorok nemcsak teljesen kivonták magukat az agitáció elől, hanem határozottan a békét hirdették. A néppárti agitátorok azonban evvel szemben sokat jelenteni akaró ravasz titokzatossággal azt sutogták, hogy a főpapok benső meggyőződésük szerint a néppárti mozgalmat helyeslik és csak a külső alakosság kedvéért hirdetik a békét. Most azonban e tekintetben is megkapták a kegyelem-döfést és pedig olyan oldalról, ahonnan legkevésbé várták, Nagy-Várad biboros püspökétől, aki bár köztudomás szerint nem liberális, hanem konzervatív érzelmű, még sem habozott vissza-

T Á R C Z A.

Margaréta.

— Spanyol novella. —

Irta: Juan Valera.

A juani tengeröböl partján, néhány lépésnyire ama híres olajfától, melynek árnyékában Napoleon első álmát aludta francia talajon, midőn Elba szigetéről visszatért, egy gyönyörű olasz stílusú villában élt a Cheylan család.

Cheylan Margareta, a család egyetlen gyermeke, huszonkét éves korában harminczhárom kőröt kosarazott ki. Esténként, midőn együtt csevegtek a kandalló lobogó tüze mellett, néha újra át futotta kérőinek hosszú sorozatát; szemlét tartott fölöttük, mint a hogy mosolyogva mondotta. Minden társadalmi osztály képviselve volt köztük. Nagybirtokosok, gyárosok, orvosok, ügyvédek, művészek, bankárok, tengerészek és katonatisztek. És a szép kis makranczos minden névhez, mely szülei ajkairól elröppent, valami gunyos megjegyzést fűzött, mely hivatva volt a szegény szerencsétlen kőröt nevetéssé tenni. Elég gazdag lévén arra, hogy választhasson, Cheylan Margareta sokkal büszkébb volt, semhogy szerelmével olyan férfit boldogított volna, kit előzőleg próbára nem tett.

* * *

Egy hónap óta előkelő származású idegen — José Joaquin de Pimentel-Manilla telepedett meg az Orient szállodában és nagy uri életet élve, a juani-öböl lakóit szépségével és előkelő fellépésével fényével kápráztatta el. Magas, dőlőleg termetéhez jól festett napbarnította arcával, mélytűzű fekete szemével, hosszú, göndör fürtjeivel, a mint erős kézzel hajtotta remek arabs lovait, melyeket délví utazásain szerzett be és kiterjedt andalusiai birtokain teljes szabadságban nevelt fel. Széles karimájú panama kalap árnyékolta kifejezésteljes arcát és kifogástalan ujjdonatuj keztyű fedte nőies szépségű kezét.

Egész legendásor szövődött köréje, melyhez néhány, Pedró nevű mulatt szolgálójából nagy nehezen kicsalt szó adta meg az alapot, és mely iránta mély sajnálkozó részvétre adott alkalmat. Valami reménytelen, boldogtalan szerelmet rebesgettek, a melynek férjes asszonya a tárgya; valami sötét borongós családi gyászt, melytől Don José úgy vélt meggyógyulhatni, hogy elhagyta hazáját, ketté törte tisztí kardját és kilépett a tengerész szolgálatból. Efféle titokzatos szóbeszéd-ből szövődött egész mondanakör Don José körül.

Annyi tagadhatatlan, hogy mesés vagyona volt, egyedül lakta az Orient-szálloda egész első emeletét és az összes szobákat ujjonnan bebutoroztatta a legtündéribb szépségű remekművekkel.

Ami remeket az ötvösmunka teremtett,

a keresztény és mór Spanyolországban; a mi művészt a kárpitosok, az esztergályosok, az asztalosok alkothattak, az mind szobáinak falait ékítette. Drágakövel és gyönggyel kirakott rejtélyes arabeszkkel díszített kardok, velencei tükrök, gránáttal ékített burnószelenczék, Velasquez, Murillo, Monzo, Cena, Rafael, Titian, Vanddyck, Rembrandt, Rubens, Holbein, Dürer és Meissonier legszebb festményei ékítették a falakat. És a szalon közepén ott tündökölt a fejedelmi gyűjtemény legragyogóbb gyémántja, egy ismeretlen festő remekműve; a névtelen művész nevét kereszt pótolta, alatta az évszám: 1872. Magdolna a sivatagban. Egy túskebokor árnyában álomba merülve nyugszik a bűnbánó asszony ostoresapásoktól kékre és pirosra korbácsolt véres teste. Lábat felhasogatták az utszéli bokrok, a vezekléstől fonnyadt és lesóványodott keble ranczossá aszott, mint álmatlan éjszakái elnyomott vágyainak ékesszóló tanubizonysága; és mindez undorító nyomorúsága daczára ez asszonyi test romján elömlik a kéj, a szerelemláz veszélyes varázsereje, a vér esábitó zenéje, melyet egyedül a spanyol festők tudnak visszaadni: az emberi ölelésben vonagló szíren hízeltő odaadása. Margareta hallott erről a csodás muzeumról, exotikus képeiről és birtokosáról és azzal a finom divinációval, mely a legártatlanabb Eva leányok sajátja, sejtette, hogy jelenlétében bővebbet nem fognak róla mesélni; kiosont hát a szo-

utasítani a néppárti izgatást. — Ez az előjel a választás előtt épen nem biztató és kedvező a néppártra nézve s bizonyára az eredmények még sokkal kedvezőtlenebbek lesznek!

— **Az ág. ev. egyház egyetemes felügyelője.** Némely lap Prónay Dezső báró egyetemes ág. hitv. ev. felügyelő visszavonulását annak a tapintatlanságnak tulajdonítja, melyet Prónay báró legutóbb a főrendiházban elkövetett. Mint most egy könyvben értesül, az ág. hitv. ev. egyház vezetésében beálló változás eredete visszanyúl a múlt évi nagygyűlésig. Ekkor történt ugyanis, hogy a dunántúli ág. hitv. ev. püspök Gyurátz Ferencz a kormánysegély felemelését kérte és e czélból küldöttség kiküldetését indítványozta. Prónay Dezső báró, mint a nagygyűlés elnöke, ez indítványt ellenezte s minden befolyását igénybe vette, hogy az indítványt megbuktassa. Bárha ez nem sikerült is neki, mert egy nagyobb küldöttség Radó Kálmán vezetésével alatti tisztelgett is e tárgyban a miniszterelnöknél, a ki minden tőle telhetőt megígért, az egyetemes felügyelő magatartása a legrosszabb benyomást keltette. Az új egyetemes felügyelői állásra emlegetik *Podmaniczky Géza* és *Radvánszky Béla* bárókat.

— **Közel a választások.** Egy budapesti könyvkiadó a képviselőház szeptember elején való összehívására vonatkozólag elterjedt hírekkel foglalkozik és kifejti, hogy az egyik verzió szerint a parlament jövő szeptemberben csak azért ülne össze, hogy az országgyűlést feloszlató királyi leirat meghallgassa. Ezt a híresztelést, mint a „Nemzet” írja, csupán annak kell tulajdonítani, hogy a választások *különböztetése is közel esnek* és a választási izgatásokat már most nagyban folytatják. Mások meg azt híresztelik, hogy a kormány mindjárt a képviselőház összeülése után szeptemberben a Ház elé terjeszti a kiegyezési javaslatokat. Magától értetődik, hogy mind a két kormány azon iparkodik, hogy a kiegyezési tárgyalások eddig

elért eredményét kiegészítse, de még határozott időpontról beszélni mikor a javaslatokat az országgyűlés elé terjesztik, nem lehet. Annál csudálatosabb tehát, hogy ezeket a tisztán gyanúsokon alapuló időszámításokat arra használják fel, hogy már valami összeférezelt javaslatról beszélnek és ellene izgatnak, míg másrészt szemére vetik a kormánynek hanyagságát és sikeretlenségét a kiegyezési tárgyalások körül.

A debreczeni kir. tábla kiterjesztése.

Nagy riadalmat okozott oda át a Körös-parton, Nagyváradon, az odaváló jogszkörökben elterjedt azon hír, hogy az igazságügyi miniszter a nagyvárad kir. táblát legközelebb feloszlatja s területét a debreczenihez osztja be.

A nagyvárad tábla, a melyet a decentralizációkor különben is csak Nagyvárad kedvéért róttak össze három törvényszék területéből, addig sem volt teljes, amennyiben nem szerveztek mellette kir. főügyészséget, hanem e tekintetben a Debreczenben székelő főügyészségnek alá, vagyis a várad tábla területén is a debreczeni főügyész látta el a főügyészség teendőit.

A nagyvárad táblának helyisége is még mindig ideiglenes s noha egyáltalán nem felel meg az igényeknek, tudunkkal még eddig semmi nem történt, hogy állandó otthont kapjon; — míg Debreczen városát az igazságügyi kormány ugyan csak szorgalmazta, hogy a kir. ítélő tábla számára minél előbb építtesse föl a megígért palotát.

Ez az impozáns igazságügyi palota ma már készen is van csaknem a kulcs átadásáig. Két udvart befogadó hatalmas két emeletes szárnyaiban jóval több helyiség áll rendelkezésre, mint a mennyi

király ítélőtáblánk jelenlegi személyzete befogadásához szükséges.

Ha csak ugyan van valami alapja a várad szomszédokat megdöböntő hírek, úgy abban része van a debreczeni kir. tábla palotája fölépülésének is.

Egyébiránt e hír a Nagyvárad hozta nyilvánosságra egy kesergő vezércikkben, a melyből átvesszük a következőket:

Nem zörög a levél, ha a szél nem fujja. Közelebb olyan levélzörgésről hallottunk, mely Nagyvárad városát érdekli. Nem kevesebb, mint hogy a nagyvárad királyi táblát feloszlatják, illetve beosztják a debreczeni királyi táblába.

A forrás, a melyből híreinket merítettük, tudni akarja, hogy királyi táblánk megszüntetése, illetve a debreczeni kir. tábla olvasztása már megbeszélés tárgyává is tételt nem régen a szabadelvű-pártkörben. Erdélyi Sándor igazságügyminiszter szándéka ez ma még, de tudhatjuk, hogy a szándék megvalósításához nem valami sok kell nálunk, csak egy kis akarat. Ha a kormány akarja, a szándékból holnap már valóság lehet.

Ha még meggondoljuk, hogy a mi csonka királyi táblánk ellen lehet felhozni eléggé fontos indokokat! A helyisége kicsiny s így nem lehet ellátni sem ügyességgel, sem számvevősséggel.

Ez a két indok maga elegendő lesz a szabadelvű-pártnak arra, hogy királyi táblánk megszüntetését, illetve debreczenibe olvasztását megszavazza, ha ez iránt a javaslat eléje kerül. Hátha még azt is megmondja Erdély Sándor igazságügyminiszter, hogy igazságügyünk fejlesztésére nincs pénz s ha másért nem, már azért is fel kell hagyni a nagyvárad kir. táblával.

Mikor a királyi tábla decentralizációjára vonatkozó törvényjavaslat annak idejében tárgyalás alá el volt készítve, tudjuk, mily nagy küzdelembe került Nagyváradnak egy táblát nyerni. Mindössze tíz királyi táblát kontemplált a törvényjavaslat és csak az utolsó percben — mikor a város közvéleménye nagy indignációban tört ki a mellőztetés miatt —

bából és a kuleslyukon át hallgatta, hogy magasztalja apjának egy barátja mámoros lelkesedésben Magdolna bájait. Másnap házában erkélyéről látta először Don Josét fogatán elrobogni és négy héttel később Cheylan kisasszony, Margareta, vagyis inkább Rita de Pimentel-Munilla volt.

A Golf egyik félszigetalaku nyulványán, a cannessi uton fekszik egy remek nyaraló, melynek rácsos kapuján arany betűkkel díszlik ez a felirat: „El Beso.” A hullámok esobogva mossák a sziklák lábát és enyelegve csókolják a kis jegenyesoportot, mely az óriási fenyvesből fennmaradt. Ide vitte Don José ifju nejét és drága kincseit.

* * *

De rövid idővel a lakodalom után a lángoló, regényes Rita szerelme hideg közönyné változott. Don José szerelmi mámorában oly teljesen meghódolt Rita minden óhajának, hogy az asszonyka, a ki élet-halálharcot vívott volna szerelméért, ha azt megtagadta volna tőle, megunta enyelgéseit, öleléseit és szerelmes esküit és képzelete új eszmény keresésére indult. Meg is találta egy igénytelen külsejű, szőke ifjuban, ki minden tekintetben Don José ellentéte volt. André is szerette őt; hisz ragyogó, üde szépsége minden szívet lebilincsel és a márkí, ki csak arra gondolt, hogy nejének micsoda új örömet okozzon, vak volt, mint minden megcsalt férj és távolról se gondolt arra, hogy Rita felett örökösök. Rita nem esküdött Andrének

szerelmet, csak az ilyen esetben rendesen tervbe vett rendíthetetlen barátságot; míg aztán lassankint édes, kéjes vágyak nyugtalanították álmait és egy szép napon André kedvese lett.

A tiltott gyümölcs megízlelése után nem nélkülözhetette többé annak édességeit, kérve könyörgött Andrének, hogy szöktesse meg, hogy szabadítsa meg férje terhes, undorító szerelmének zsarnokságától, és midőn André hízogó szavai végre lecsillapították lázas izgatottságát, minden szava, minden tekintete elárulta, hogy vétkezett. Férje gyanakodni kezdett, a méreg első cseppjei behatoltak vérebe, habozott, töprenkedett, kémkedett és egy hónap múlva tisztán látott. Midőn André egy nap lakásán meglátogatta, hogy megmutassa neki azt a gyönyörű, remekművű kis velencei ékszerteremtőt, melyet nejének Cannesból hozatott; a félig leeresztett redőnyökön két édes ölelésben egymáshoz simuló alakra ismert a szalon félhomályában.

Egyet rántott a esengetyün és mire a szolgálta a kapuhoz sietett, meg volt állapítva a esaterv.

— Ah, ah, kedves barátom, szívesen meg akarom mutatni az arcába tekintve, ki zavarodottan sietett elébe, majdnem azt hinném, hogy valami szerelmi légyottban zavartam.

André szíve lázasan dobogott, remeggett, mint az egér a macska körme között. A márkí pedig félig nevetséges, félig szánalmas vetélytársával szembeállva,

megvetéssel kérdezte magában, vajjon érdemes-e ez a ficzkó arra, hogy Don José kezétől haljon meg? Rövidesen előadta látogatása czélját, megmutatta a titkos rugókon járó kis szerény szerkezetét és egy perczele ledől a közelében álló karosszékre, melyen egy M-betűs csipkekendő újabb bizonyítékot szolgáltatott neje hitszegéséről.

— Sietek, viszontlátásra, kedves barátom, szívesen látok pár percz múlva, meg akarom lenni nőmet ezzel az ajándékkal. Elkísér?

— Nem.

— Hja, az élet rövid, ön legalább tudja azt élvezni. De rám számíthat, én hallgatok, barátom, hallgatok, mint a sir. Viszontlátásra és ne haragudjék, hogy háborgattam.

És arcának egy izma se rándult meg, midőn Andrének kezét nyújtott.

Midőn Rita ez este komornája segítségével nélkül levetkőzött, legyőzhetetlen rettegés vett rajta erőt. Ha férje sejtene, ha gyanítana valamit. De hisz nem tudott semmit, semmit. És a padló minden recsegése, minden ajtónyikorgása megdobogtatta a szívet.

Ha tudná, ha sejtene! Akkor jobb volna, ha most mindjárt besietne hozzá a szobájába, bevallana mindent és odanyujtaná maláj főreinek egyikét és behunyt szemekkel várna a halálos csapást. Legalább vége lenne egyszerre mindennek, nem kellene a rettegés örökös kinjait ennek a lelkiismeretmardosta életnek

szakították ki a debreczeni királyi táblának szánt kerületből a nagyváradi. Mondják, úgy is van, hogy ezen kérdés reánk nézve előnyös megoldása miatt Tisza Kálmánra, a város képviselőjére, meglehetősen nyomás gyakoroltatott.

Akik a helyzetet ismerték, már akkor jelezték, hogy a nagyváradi királyi tábla csak efemer életű lesz. Aradot, mely e kérdésben konkurrensünk volt, hátrálni kényszerítettük, de Debreczent legyőzni nem sikerült. A morzsát, amit tőle nagy ügygyel-bajjal elkaparítottunk, vissza kell adni ismét. Legalább hírforrásunk így tudja ezt.

Egyébiránt, — így próbálja vigasztalni magát és a nagyváradiakat váradi laptársunk — ha elviszik tőlünk a királyi táblát, vigasztaljuk magunkat azzal, hogy ide helyezése nem járt olyan anyagi előnyökkel, mint a milyenekről álmotunk.

A város adott számára egy épületet, felszerelte azt úgy, amint a kormány kívánta. Eltekintve a felajánlott épület értékétől, maga a felszerelés sok, sok ezer forintjába került Nagyváradnak.

No de ha elviszi az igazságügyminiszter a királyi táblát, reméljük visszabocsátja a város rendelkezésére az épületet és az általunk nagy költséggel létesített berendezést. Utóbbi jó lesz — az új városházában.

A tőzsde reformjához.

A „Pester Lloyd“, mint a budapesti tőzsde hivatalos organuma, ismét tárgyalja a gabonatőzsde a kormány által tervezett jövőbeli rendezését és egy május elsején megjelent cikkében lándzsát tör az ő megbízói becsületessége mellett, melyből kifolyólag tiltakozik az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ törekvései ellen, hogy t. i. a tőzsdetanácsot negyedrészen az „O. M. G. E.“ a saját választmánya kebeléből nevezné ki és tiltakozik az ellen is, hogy a differen-

halalos vonaglásait átélni. Oh, mért nem ölte meg őt André, vagy mért nem szöktette meg messze-messze földre, ahol nem kellene rettegni férje boszujától?

Oh ha mindent bevallhatna és meghalhatna kezétől, mert sokkal gyávább volt, semhogy önkéntől meg tudott volna halni! Nekidőlt a falnak, aztán bereteszelte az ajtót, valami fagyasztó félelem dermesztette meg egész testét, bénította meg a lelkét. Tapogatózó keze egy imakönyvön akadt meg. Felütötte, ténha elolvassa egy imát belőle, erőt meríteni arra, hogy megóvja magát, vagy hogy meneküljön egyedül innen, vétke színhelyéről, a mult rettenetes emlékeitől. A mult? És a jelen? Szerencsétlenségére azon a lapon, ahol a könyv kettévált, épp az az ima ötlött szemébe, melyet esküvőjénél mondott el a pap. Önkényteledül elolvasta. Hogyan teljesítette a hitvesi kötelességeket, mivé lettek a női erények? Ha hü maradt volna férjéhez, hosszú életű lehetne, mint Sára, pedig ő még csak huszonkétéves. Onmagától visszaborzadt! Ki ment hát meg? Ki szabadjára engedi égő kinjaitól?

A tövig leégett gyertya álmosan seregett és elaludt; künn pirkadott a hajnal és a terrasz márványköveit locsoló hullámoknak édes mormolása köszöntötte a felkelő napot. Kinyitotta az ablakot és újra bezárta, a tükörhöz lépett és a kis velencei szekrényre szegozte szeméit. Sugaras mosoly derült fel újra arcán.

(Vége köv.)

ciális üzlet a tőzsdéről kizárassék, mivel szerinte az tulajdonképen a határidő üzlettel azonos, ezt pedig a gazdaközönység nagy megkárosítása nélkül beszüntetni nem lehetne.

Az igazságnak mindenekelőtt eleget téve, ösmerjük el, hogy a tőzsdének azon állítása, miszerint: a differenciális és a határidőüzlet azonosok — teljesen megfelel a valónak, amennyiben a tőzsdékötések mindig tényleges áruszállításra vannak kiállítva, azon majdnem kivétel nélküli esetekben is, mikor sem az eladóknak, sem a vevőknek a kötés létrejötte alkalmával eszébe sincsen, amannak hogy szállítson, emennek hogy átvegyen valamit a határidő bekövetkeztekor.

A kötésben, mely rendszeren sablon-szerűen nyomtatva minden budapesti tőzsdetagnál készletben van, a formára nézve gondoskodva van arról, hogy az egy tényleges adás-vevési szerződésnek megfelelően, a két szerződő fél intenciója azonban távolról sem kíván áruval foglalkozni, hanem csak az árkülönbséget kiszámításával és lehetőleg beseprésével.

Más megítélés alá esik azonban a tőzsdének azon állítása, hogy a határidőüzlet beszüntetése a magyar mezőgazdaságnak nagy kárára volna. Hogy ezen állítást megítélhessük — és mondjuk ki mindjárt, megczáfolhassuk — vegyük szemügyre: kik vesznek részt a határidőtőzsdéüzletben? milyen eljárással és milyen eredménnyel?

Még el sincs vetve a buza a földbe, a budapesti tőzsdén már árulják, adják és veszik az egy év múlva esetleg aratandó termést. Vajjon reális alapon csinálják-e az ilyen vásárt? Távolról sem. Hiszen az az áru még meg sem született, még csak embrióban sincsen, jöhet még rá özönvíz, vagy megsemmisítő aszály — tehát nem a termés viszonyaira fektetett kombinációról van szó, hanem játékról, még pedig olyan játékról, a hol az egyik fél — t. i. a budapesti tőzsde nagyja — képviseli a furfangot, a másik pedig — a vidéki ember — a naiv játékost. Amaz tudja, miképpen fog ellenfelével elbánni, emez a véletlenségre bizza sorsát. Így van aztán, hogy beáll a határidő, vagyis az elszámolás napja, a fővárosi tőzsde matadorja leszedi szerződő feléről az ünnepi köntöst és esetleg a mindennapi bőrét is.

Elvégezi pedig ezen műveletet a következő már nagyon ismert módon. A tőzsdematador, ha eladatott 500,000 mm. határidő buzát, azon lesz, hogy aztán a buza árát minden áron, akár jó volt a termés, akár rossz — a határidő beváltáig lenyomja. A határidőben pedig a félmillió mázsa buza fedezésére 20—30,000 mázsával áll elő, naponta felmond egy bizonyos mennyiséget és mivel alig van valaki a vevők közt, a ki az árut átvegye (mert vagy nincsen a vevőknek pénze, vagy kerülni akarja a nagy helyi és kezelési költséget) besepri az árkülönbséget és egy alkalommal lejobb szorítja az árt is. Másnap ugyanazzal a buzával felmond másnak és így folytatja a felmondásokat és haszonbekebelezést mindaddig,

míg az aránylag csekély mennyiségű árujával az egész angazsmánját nagy haszonnal egy biztos recept útján lebonyolította. És ez így megyen évről-évre.

De ha sajnálattal szemléljük is, az áldozatokat, melyek ezen egyenetlen kockajátékban elvérezték, sokkal nagyobb szerencsétlenséget látunk abban a sérelemben, melyet ez a tőzsdéjáték a magyar mezőgazdaságon közvetve ejt. Az esetelt állapotok szerint t. i. van a fővárosban egy nagy anyagi hatalommal rendelkező olyan elem, a melynek érdekében fekszik a termények árát mindig s minden lehető eszköz felhasználásával leszorítani. Ehhez aztán nem kell kommentár, — mert hogy azok az érdekelt körök a magyar gazdának véres verejtékével előállított terményei árát az ő tőzsdéjátékuk érdekében tényleg devalválják, azt — a mint elmondottam látjuk, és tapasztaljuk naponta.

A határidőüzlet, mely nem egyéb egyenetlen erők közti házardjátéknál és a mely tönkreteszi nemesak azt, a ki játszik, hanem azt is, a ki távol áll a játéktól és mezőgazdaságban becsületesen dolgozik — ezt a határidőüzletet be kell szüntetni. Hogy pedig a hamis lobogó alatt a szolid üzletbe ujonnan be ne esempészessék, mondassék ki a gabonatőzsde szabályaiban: hogy tőzsdei üzletet hosszabb, mint egy havi szállítási időre jogérvényesen kötni nem lehet s hogy hosszabb kötésűek, a tőzsdebíróóság ítélete alá nem tartoznak. Így rövid uton megszabadulunk attól a lidéreznyomástól, mely a mezőgazdaságot a kimerültség sérti, a mint attól Németország legujabban már megszabadult és a mint annak példáját minden okszerűen kormányozott állam most bizonyosan követni fogja.

A Debreczen irásjelei.

A Debreczen mostanában sűrűn használja a különböző irásjeleket. Irásjeleit, melyekkel nagy dolgokat kíván jelezni, rendszeren zárójelek közé teszi. Így a tegnapi közgyűlésről szóló tudósításban megemlíti, hogy Zádor Lajos biztag a szervezeti szabályzat letárgyalása után azt indítványozta, hogy a főispánnál a közgyűlés tapintatos vezetéséért mondjon a közgyűlés köszönetet. A tapintatos szó után egy kérdőjelet tett a Debreczen, ezzel nyilván azt akarván jelezni, hogy ő nem volt megelégedve a tapintatos vezetéssel. Ugyan van-e, vagy lehetne-e a főispánnak olyan cselekedete, melylyel elégedetlen kollégánk megelégednék? Aki a kákn is csomót keres, annak nagyon nehéz a kedvét eltalálni. A főispán az egész tárgyalás folyamán a lehető legudvariassabb volt az ellenzékkel szemben. Respektált minden ellenindítványt és szigoruan betartva a törvény szakaszainak rendelkezéseit vezette a tárgyalást és türelmesen hallgatta a nagy többséggel igen sokszor az üres szalmaeséplést. Hogy a törvényektől és jogszokásoktól egy pillanatra sem tért el, ezt bizonyára a Debreczen sem veszi roszt néven.

Az egész tárgyalás törvényszerűen folyt le és az ellen csak azoknak lehet kifogásuk, kik az ellenvéleményeket nem

szeretik meghallgatni. Ki zajongott a közgyűlési teremben? Egyedül az ellenzék s mikor egyes kérdés nem az ő javára dőlt el, tüntetőleg eltávozott a teremből, holott sokkal többet ér el, ha higgadtan részt vesz a tanácskozásban azon kevesek példájára, kik daczára leszavaztatásuknak továbbra is hozzászóltak az egyes fejezetekhez és pontokhoz. Legjobb azért, ha nem *szűrjük meg a szunyogot és a tevé sem bocsátjuk át*, hanem békés egyetértéssel vitatjuk meg városunk érdekeit.

Politikai szempontoknak a közgyűlési teremben semmi helyök, ide együttes, hogy úgy mondjuk barátságos összmunkálkodás szükséges. Vagy talán akkor volt volna a főispán eljárása tapintatos, ha minden kérdés az ellenzék szájaize szerint oldatott volna meg és csak az ellenzék javaslatait fogadta volna el a közgyűlés? Ebből nem éltek volna meg a tisztviselők, kik már régen számítottak a közgyűlés böles belátására fizetésük méltányos felemelését illetőleg. S ha máskor, hét-kemény tusákban gazdagnapokon nem jutott eszébe az ellenzéknek délben megszakítani a tárgyalást, miért kívánta épen tegnap, mikor 1/2-re végezhettek a javaslattal.

Hiszen az ellenzék általunk nagyra-beesült vezérférfiai már a tárgyalás első napján kijelentették, hogy kész szívvvel megadják a város tisztviselőinek a fizetésemelést, így tehát e tekintetben valamelyes nagy vitára, vagy felvilágosításra nem volt szükség.

Ha a Debreczen mindezeket megdondolja és beismeri azt, hogy nemcsak az ellenzéknek van meg az a tiszteletreméltó joga, hogy gondolkozzék, ítéljen és következtessen — be fogja látni, hogy a szervezési szabályzat tárgyalása nemcsak törvényesen folyt le, hanem oly tapintatosan volt vezetve, hogy e tekintetben a legesekélyebb vád a főispánnal szemben az igazságtalanság és egyoldalú elbírálás gyanujába keveri azokat, kik más szemében a szálkát keresik s a magukéban nem látják meg a gerendát.

A közgyűlésről szóló tudósításban továbbá azt mondja a Debreczen, hogy a polgármester a tárgyalás folyamán *mentegedőzött*. Erről mi mitsem tudunk, mert azt talán mégsem lehet mentegedőzésnek minősíteni, mikor a polgármester azt mondja, hogy a szervezeti szabályzat javaslatában már benne van a javaslat megokolása is? Aki a magyarországi nagyobb városok szervezeti szabályzatát tanulmányozta, belátja, hogy azokban röviden, pár szakaszban van elmondva mindaz, ami a mi javaslatunkban 30—40 §-ban van felölve.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Affér diplomaták között.

Budapest, július 8. Bécsből terjed a következő hír: Budapesti körökből jelentik, hogy a millennárius ünnepek alatt egyik külföldi konzul többször meglátogatta az odaérkezett bécsi nagykövetet, a ki azonban a látogatást nem viszonzta. A nagykövet egy ízben kocsisával hívatta a konzult, a ki természetesen nem ment. A gróf Apponyi Lajos udvarnagya estélyén

találkoztak a nagykövet és konzul, a mikor a követ megkérdezte a konzult, hogy miért nem ment el hívására? A konzul erre azt felelte: Mert nálunk nem szokás kocsisokat használni követeknek. A követ nyersen válaszolt a konzul szavaira, mire ez beadta lemondását.

Lemondó konzul.

Budapest, július 8. A Pester Lloyd jelenti, hogy Belaran Bunhard braziliai konzul, főrendiházi tag, liszt kivételünk ez egyik leghatalmasabb motora, konzuli állásáról lemondott.

Szerencsétlenség a déli-vasuton.

Budapest, július 8. Bécsből távirják, hogy a déli-vasuton tegnap este a gyorsvonat elgázolt egy bérkocsit, melyben 8 ember ült. Az elgázoltak közül 5 meghalt, 3 megsebesült.

A beteg országból.

Budapest, július 8. Konstantinápolyból távirják: Dseddó helyőrsége fellázadt s az ott lakó keresztyének erősen nyugtalanok. A porta megígérte a helyőrség felváltását.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Othon“-a Keresk. akadémiá palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattárfeltek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A debreczeni kir. járásbíróság szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Famunkatartás. A kézügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig. Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Tisztújítások a vármegyében. Ma tüzte ki Rásó Gyula királyi tanácsos alispán a Hajdúvármegye három rendezett tanácsu városában, Szoboszlón, Nánáson és Bősörményben, a tisztújítások határidejét, Hajdu-Szoboszlón f. hó 24-én, Nánáson 27-én és Hajdu-Bősörményben 29-én lesznek a választások, a melyeknél Rásó Gyula kir. tanácsos alispán fog elnökölni, akadályoztatása esetén az elnöki teendőket a májusi vármegyei közgyűlés megbízásából Wessprény Zoltán főjegyző végzi. A tisztújításra ma írták ki a pályázatokat, azonban mint az előjelekből látszik, a restauráció sehol sem fog lényegesebb változásokat előidézni a tisztikarban.

— Egy dalegylet tiz éves jubileuma. A debreczeni kereskedő ifjak önképző körének dalegyesülete f. hó 18-án, szombaton tartja meg fennállásának 10 éves jubileumát a nagyerdei vígadóban. A kereskedő ifjuság nagy előkészületeket tesz, hogy az ünnepély minél fényesebb s a legszebb sikerű legyen. A jubileum programját a rendezőség következőkép állapította meg: I. Elnöki megnyitó, tartja Sesztina Jenő elnök. II. Hymnusz, Erkel Ferencztől, énekl a kereskedő ifjak dalköre. III. „A kereskedő ifjak dalkörének tiz éves története“ írta és felolvassa Winkler Márton. IV. Balatoni dalok, énekl a városi dalegylet. V. Ünnepi óda, írta és előadja dr. Benedek János. VI. Országos bordal, Ther Károlytól, énekl a városi dalegylet. VII. Népdalok, czimbalmon előadja Bornyász Violácska. VIII. Bucsú Riegertől, énekl a kereskedő ifjak dalköre. A meghívókat 10-én, vagy 12-én küldik szíjjel. Családjegy 3 személyre 2 frt, személyjegy 1 frt. Felülfetések a dalkör zászló-alapja javára köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Pártoló tagok jegyeiket használhatják és ilyenek a pénztárnál válthatók.

— Helyi statisztika. Azokból a jelentések-ből, amelyeket a város közigazgatási bizottságának júliusi ülésében bemutattak, a következő adatok érdemelnek fölemlítést: A rendőrség 105 egyént tartóztatott le és 90 esavargót menesztett a város területéről. Az iparhatóság 31 iparigazolványt adott ki. A katonaság létszáma 2380 ember volt 418 lóval. A lakosság 14703 frt egyenes adót, 936 frt utadót és 328 frt 6% pótdadót fizetett be. A közegészségi állapot a felnőtteknél kedvezőbb, a kiskorúaknál rosszabb volt, mint az előző hónapban. Szörványosan ka-uvaró, vörheny, himlő, ronesoló toroklob és zamárhurut szedte áldozatait a kiskorúak között. Született 136 ev. ref., 42 r. kath., 5 g. kath., 19 izr. összesen 202 gyermek, akik közül 36, vagyis 20% törvénytelen ágyból származott. Meghalt 133 ev. ref. (ami rendkívül kedvezőtlen eredmény), 27 r. kath., 4 g. kath., 1 ág. ev. és 15 izr. együtt 180 egyén. Házasságra lépett 13 pár ev. ref., 4 r. kath., 4 izr., 10 vegyes pár.

— Az ev. ref. egyház köréből. Az ev. ref. egyház gazdasági szakbizottsága Simonffy Imre kir. tanácsos főgondnok elnöklése mellett látogatott gyűlést tartott tegnap délután az egyház tanástermében s a hosszabb szabadságra eltávozott Szinay Gyula országgyűl. képviselő és gazdasági elnök helyettesül Szilágyi Imrét, helybeli tekintélyes ügyvédet és presbytert választotta meg. Ugyanez alkalommal intéztetett el Somogyi Pál egyházi főjegyző szabadság iránti kérelme is, kinek két óra terjedő szabadság adatván, a főjegyzői tiszt ellátására Jeney Miklós egyh. jegyző kéréstett fel. A négy hétre szabadságot főpénztáros: Jeney József helyettesül pedig Hódi Béla irodatiszt rendeltetett ki. Egyidejűleg fel-ementjük, hogy az ev. ref. egyház kezelése alá adott „Mária-Terézia“-féle árvatartó alapból a folyó II-ik év felére szóló segélyutalványokat kiadta, az albizottság felhatalmazása alapján annak elnöke Dicsőfi József és jegyzője Jeney Miklós s ezek szerint 368 árvának 5772 korona osztott ki; míg az egyház által ruházott tanuló árvák ez évi felszerelésével meghatalmazott küldöttség elnökéül L. Nagy Bálint presbyter választott meg. Mint értesülünk, az ev. ref. árvügyi bizottság legközelebbi gyűlésén szépnéveltetési segélyt szavazott meg az előadó javaslatára bold. Zöld Mihály vár. tanácsnok tehetséges és szorgalmas kir. árvájának, Zöld Józsefnek.

— Az országos fogászati-kongresszuson, mely e hó végén Budapestten tartatik meg, egyik

helybeli tekintélyes fogorvosunk, dr. Zicher-
man Adolf, mint előadó fog működni.

— **Hitelesítő közgyűlés.** A szervezeti szabályzatot tárgyaló közgyűlés jegyzőkönyveit ma d. e. hitelesítették Dégenfeld József gróf főispán elnöklelte alatt.

— **Választás elleni felszólalások.** A múlt hónap 23-án ejtették meg Hajdúvármegye rendezett tanácsu városaiban a városi bizottsági tagok választását. A választások ellen különösen Hajdú-Böszörményben éltek nagyobb számban felszólalással s Rásó Gyula királyi tanácsos alispán e miatt Hajdú-Böszörmény város igazoló választmányát f. hó 13-án, hétfőn reggeli kilencz órára ülésre hívta össze, a melyen ő maga személyesen is részt vesz.

— **Elhalasztott ülés.** Hajdúvármegye közgazgatási bizottságának f. hó 14-ére, hétfőre, kitűzött ülését Rásó Gyula királyi tanácsos alispán akadályoztatása miatt 15-ére, szerdán délelőtt kilencz órára, tüzték ki.

— **Egy-két év előtti rablás elkövetője.** Mintegy két évvel ezelőtt Nagy Tamás Csokonai-utcán lakó öreg osztrák mestert valami ismeretlen tettes kirabolta. A rendőrség ekkor számos gyanús egyént letartóztatott, a kikre azonban nem lehetett a rablást rábizonyítani. Nagy Tamás a napokban több ízben látott a katonai kórház közelében egy olyan alakot, aki hasonlított a rablás elkövetőjéhez, s erről azonnal jelentést tette rendőrségnek. A rendőrség ma reggel a katonai kórháznál megjelent Nagy Tamással. A mintőket az ott szolgáló Sallai János, több ízben lopás miatt büntetett, de az észre vette, a boldogfalvai kert felé menekült, azonban a rendőrség csakhamar elesipte. A vakmerő rabló teljes beismerésben van s a ma délelőtti kihallgatás után ügyét áttették a királyi ügyészséghez.

— **A hódoló bandérium megöröklése.** A múlt héten, mikor a szép eszmét legelőször megpendítették, mi is megirtuk, hogy Maros-Tordavármegye azon fardozik, hogy a többi vármegyékkel együttesen, körképalaku vásznon megfestesse a június 8-iki hódoló felvonulást. — Az e tárgyban megkeresése ma érkezett meg Debreczenben és Rásó Gyula királyi tanácsos alispán intézkedett, hogy a legközelebbi megyegyűlés tárgysorozatába felvegyék ezt a napot is.

— **Kirabolt utas.** Balogh János hajdú-böszörményi gazdaember tegnap bejött Debreczenbe a heti vásárra, a hol dolgát elvégeztén, a Nyugoti-soron betért egyik koresmába s ott időgálni kezdett. A borozgató vendéghez később hozzászólkozott maga a koresmáros is s így mulatgattak ketten egészen éjjeli tizenkét óráig, a mikor a koresma zárórája elérkezett. Balogh kifizetvén a tartozását, eltávozott a koresmaházból. Az uton megszámálta a pénzt s ijedten tapasztalta, hogy a magával hozott 95 forintból csak 15 forint van meg. Visszatért a koresmába, a hol azonban az eltűnt pénzre nézve semmiféle felvilágosítást nem kapott. A kirabolt utas ma reggel az ügyről jelentést tett a rendőrségnek, a hol a nyomozást a tettes kézrekerítése ügyében megindították.

— **Gutenberg-ünnepély.** Serényen folynak az előkészületek a vasárnapi Gutenberg-ünnepélyre, a mely iránt városszerte a legnagyobb érdeklődés mutatkozik. A rendezőség a meghívókat már széjjel küldötte s előre láthatólag megjelenik ott Debreczen város intelligenciájának színe-java. A „Három testőr” második felvonásából, a melyet a debreczeni hírlapírók adnak elő, naponként próbákat tartanak. Az előadás különben a következő szereposztással fog lefolyni. Pollacsek borkereskedő

— Krémer Jenő, Róza felesége — O. Végh Vilma k. a., Liza unokahuga — Püspöky Rózsika k. a., Rátky lapszerkesztő — Szücs Jenő, Flóris báró — Lindenfeld Ede, Hortovay — Bereczky Lajos, Kosniczky — Szathmáry Zoltán, Caernay — Mile Pál, Rigó riporter — Löw József, Kovács — Popper Dezső, tördelő — Morvay Zoltán, Nagy János — Nagy József. A műsor első pontjaként Somos Arpád tart alkalmi megnyitó beszédet, utána alkalmi szavaltat következik. O. Végh Vilma k. a. szavaltat fogja a műsor egyik legérdekesebb pontját képezni, a ki dr. Várady Antalnak „Melyiket” című költeményét szavalja el. Kelemen Erzsike k. a. czimbalmon játszik, Németh János tenorista Knebel Jenő zongorakiséréte mellett a „Bajazzók”-ból, „Márthá”-ból és a Lányi-féle népdalokból fog részleteket énekelni. A vacsora alatt a Veress Tóni zenekara szolgáltatja a zenét.

— **Czirkusz.** A Széchenyi-utca végén felállított hatalmas, ponyvakkal fedett deszkasátorban, sőt körülte is vig élet uralkodik esténként. Özv. Enderné czirkusztulajdonosnő igazán jól szervezett társulatával szórakoztatja a közönséget, mely napról-napra megtölti a porond körül huzódó széles nézőteret. Kitűnő lovasok, ezek között Merkel, mint jockey az eddig látott czirkuszlovasok között alighanem a legjobb, Rifénach, mint parforce-lovas és lóidomító, miss Claire, a sodronyművész, a bámulatraméltó ügyességű nyújtótornász Francini, két kínai speciális tornász, két zenebohóc, lovagló jongleuse stb. mulattatják s tartják igen érdekes mutatóványaikkal folyton ébren az érdeklődést, míg a 8 bohóc állandóan a nevető idegeket foglalkoztatja. Az előadások végén bemutatott némajátékok sem sablonszerűek, a jó társaság érdekessé tudja azokat is tenni. A nézőtér első és másodrendű helyeit naponként intelligens nagy közönség tölti be. Ajánljuk közfigyelembe.

— **Napdljasok önmagukért.** A Debreczenben levő összes városi, állami és egyéb közhivatalokban alkalmazott díjnokok tegnap tartották meg azt az értekezletet, amelyet már előre jeleztünk. A bejelentési hivatal helyiségében körülbelől hatvanan jelentek meg. Miután felolvasták az országos díjnok-egylet felhívását és a nyugdíjszabályzatot ideiglenes elnököt választottak az önszegélyezést célzó üdvös mozgalom élére Manajlovics Ferenc személyében. Ezután a Budapesten július hó 11—12-én tartandó országos díjnok-kongresszusra négy tagu küldöttséget választottak, amelynek tagjai Manajlovics Ferenc, Papp Bertalan, Fehér Lajos és Papp Ferenc. Ma pedig az értekezlet megbízásából Manajlovics, Papp János, Papp Ferenc és Ónody Mihály felkérték Márk Endre ügyvédet az elnökség, Szombathy János tb. rendőrfogalmazót pedig az alelnökség elfogadására, kik készségesen engedtek e bizalomnak s a ma esti értekezletet már az ő vezetésük alatt tartják meg, amelyre lapunk utján is meghívják az érdekelteket.

— **Az adózók érdekében.** Az 1896., 1897., 1898., évekre Varga-utcában ki-
vetendő III. osztályu kereseti adó kivétési lajstrom a folyó év július hó 7-től a Hungária épület II-ik emeletén levő adó-kivétő osztálynál 8 napi közszemlére kité-
tett. Az adó-kivétő bizottság működését folyó év július hó 15-én a városháza kis tanástermében, az alább kitűzött napokon reggeli 8 órától a következő sorrendben fogja megtartani és pedig: folyó év július

hó 15-én 1-től 60. tételig, július hó 16-án 61-től 180. tételig, július hó 17-én 121-től 180. tételig, július hó 18-án 181-től 240. tételig, július hó 20-án 241-től 300. tételig, július hó 21-én 301-től 422. tételig. Ennél fogva figyelmeztetnek a Varga-utcai kerületben lévő III. oszt. ker. adó alá tartozó adózók, hogy a közszemlére kitett lajstromot saját érdekében megtekintsék.

— **Kegyes kívánság.** Az *Alkotmány* cz. néppárti lap július 5-iki számának *Hírek* rovatában a következőket írja:

— **(Egyetlen miniszter Budapesten.)** Minthogy a kormány tagjai részint nyári szabadság idejüket kezdték meg, részint pedig hivatalos ügyekben elfoglalva távol vannak Budapestről, a magyar kormányt körülbelül július hó 8-áig Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter egymaga képviseli a fővárosban. — *Bár ezt az egyet se látnánk már ebből a szomorú kabinéből!*

Erre a *kegyes kívánságra* mi meg azt feleljük, hogy bár úgy elpusztulna a föld színéről a néppárt, hogy hirmondónak se maradna követőiből. Azt hisszük, hogy ez hamarabb be fog következni, mint a kormány jelenlegi tagjainak az *Alkotmány* által annyi keresztényi szeretettel kívánt elpusztulása. Egyébként az *Alkotmány* kegyes kívánsága felett nem is csodálkozhatunk, mert régi dolog, hogy a *sötétség nem szereti a világosságot*.

— **Köszönetnyilvánítás.** Miadazok, kik felejtethetetlen kedves kis fiunknak f. hó 6-án történt végtisztességtétele alkalmával megjelentek s ezáltal nagy bánatunkban osztozni szívesek voltak, fogadják szívből jövő köszönetünket. Debreczen, 1896. július 8. Szentgyörgyi József és családja.

— **Gyilkosság két forintért.** Budapesten a Frisch-féle paplanüzlet műhelyében egy csomó szalma között tegnap holttestre bukkan-
tak. Eleinte a gyilkosság világos jeleinek dacára sem tudták ki lehet a gyilkos. Zsarnay rendőrkapitány, a ki megjelent a helyszínen, tetemre hívta az egész műhelyt.

— Ki hiányzik? kérdezte a kapitány.

— A szolga, felelték a műhelybeliek.

Czibra Antal fiatal szolgát azonnal előhívták. A kapitány megszólította:

— Ki ez a halott?

— Nem tudom.

Erre a kapitány rákiált a suhancszolgára:

— A kabátod szűk, kitől kaptad, hol vetted?

Czibra Antal előbb szótlanul állott, azután remegve, alig hallható hangon csak annyit mondott: „Nem tudom.”

— Ki ez a halott?

— Nem tudom.

Azután Zsarnay megszorította kérdéseivel s a fiatal szolga bevallotta, hogy a kabát, a mely rajta van, a halott Szabó Jánosé volt, a kit 2 forint 10 krajczárért őlt meg. Azonnal letartóztaták.

— **Amerikai magyarok Budapesten.** Az amerikai magyarok közül sokan jöttek Budapestre a kiállítás megtekintésére. A magyarok, akik Deutsch Vilmos őrnagy vezetése alatt érkeztek meg, vasárnap délelőtt megkoszorúzták a magukkal hozott három pompás érczoszorúval Kossuth és Deák sírját és Széchenyi szobrát. Az amerikaiak, a kik között ott volt Rombauer Roderich E., a st.-louis-i főtörvény-

szék elnöke, Zempliner Vilmos ügyvéd, Friedl János nagy iparos, Weinberger Mór

újságíró stb., kocsikon indultak el a temetőbe az amerikai fehér csillagos, kék foltu piros-fehér zászlók alatt. A művészies kivitelű feliratos koszorukat, a melyeket Pittsburgban készítettek és a melyek makk- és babérlevelekből fonattak, aljukban a magyar és amerikai címerrel, a síroknál és a szobornál beszéd kíséretében helyezték el. Elő-

szőr Kossuth Lajos sirját keresték fel, a hol Deutsch Vilmos órnagy angol nyelven tartott beszédet, amelyben kiemelte, hogy a tengeren túl élő magyarok a nagy távolság miatt sem tudják elfelejteni hazájukat és eljönnek Magyarországra, hogy kifejezést adjanak hazafias érzelmüknek. — A beszéd után letette a sirra a koszorút, a hova ezalatt már nagyszámu és diszes közönség gyülekezett egybe. Az órnagy beszédére a kerepesi sarkert igazgatója felelt és a főváros nevében átvette a koszorút, ígérte, hogy azt gondosan meg fogja őrizni. Kossuth sirhalmától a Deák-mauzoleumba mentek. Itten Weinberger hírlapíró tartott szép beszédet magyar nyelven. Deák megkoszoruzása után a Széchenyi-szoborhoz vonultak az amerikaiak, a hol Rombauer st.-louis-i törvényeségi elnök mondott megható beszédet magyar és angol nyelven. Innen átmentek a magyar tudományos akadémiába, hogy megtekintsék a gyönyörű palota belső részét és termeit. — A magyarokat Szily Kálmán üdvözölte, a ki készséggel megmutatott nekik mindent, majd a Goethe-szobába is elvezette őket.

— **Halálozás.** B. Szilágyi Imre debreczeni polgárt és nejét súlyos csapás érte. Kis leánykájuk *Irma*, 6 hetes korában elhunyt. Temetése Varga-u. 2257. számú házuktól 9-én, csütörtökön, leend.

— **Miért hazudnak a nők?** A Gil Blas egy munkatársának e kérdésére Prévost Marcel, a Demi vierges szerzője, ezt felelte:

— Szerintem két főoka van a nőknek a hazudozásra; az első a fizikai gyöngeség a férfival szemben. Nézzé a gyermekeket: úgy hazudnak, mint a gyöngö, beteges, inga-tag jellemű férfiak. Alig képzelhető egy derék fickó, aki ok és érdek nélkül hazudnék. — A másik ok az, hogy a nők inkább hajlandók a hazugságra a társadalmi konvenczióknál fogva, amelyek a nők becsületét mástól teszik függővé, mint a férfiakét. A becsület-kódex szerint a tisztességes nőnek csak a fizikai sértetlenségét kell megővnia. Hiszen a férjek legnagyobb része beéri azzal tökéletesen, ha e tekintetben nyugodt lehet. A férfiktól azonban a becsület kódexe ószinteséget, nyíltságot követel épúgy, mint bátorságot és tisztességet.

— **A közadós.** Egyik szegedi csődügy válaszmányához egy ügyvéd a beadott költség jegyzékében többek között a következő tétellel keltett figyelmet:

„Közadós lebeszélése az öngyilkosságról — 100 frt.”

Másik érdekes tétel:

„Közadós elutasításának meghatározása — 15 frt.”

Van még egy harmadik rejtélyes értelmű tétel is, amely a csődválasztmány öreg urait csaknem elkésztette. Ez a kedvestétel a következő:

„Közadós ellenszegülő nejének sikeres rábeszélése 5 frt.”

Az írás természetesen mélyen elhallgatja, hogy közadós neje minek szegült ellene és mire beszéltek rá sikeresen.

Irodalom — Művészet.

A mi szobrászunk műterméből.

Egy szerény külvárosi házban berendezett kisméretű műteremben dolgozik a mi derék szobrászunk, *Tóth András*. Az agya tele van zsenialitással, lelke művész ihlettel, szíve esordulásig tüzzel. Sajnos és nagyon szomorú világot vet a mi viszonyainkra, hogy mindezekig nem tudta érvényesíteni tehetségét. Ó rajta is beteljesült az a keserű igazság, hogy nálunk csak a fővárosban tudnak érvényesülni a művész-zsenik.

A ki vidéken huzódik meg, ha még

a csillagos eget veri is tehetsége, tudománya, azt vagy a közvélemény elfogultsága, vagy összejátszó klikk-rendszer leszoritja a szereplés és sikerek teréről. Kétszer megesett ez már legközelebb *Tóth András* is, a ki Mátyás király kolozsvári és Bessenyei György nyiregyházi szobrára hirdetett pályázatban valóban számottévv, igazi tehetségre valló mintákkal vett részt. De miért nem pajtáskodik a fővárosi lapok műkritikusával, még észresem akarták venni. Mégis elért annyit, hogy Mátyás szobrát a szoborbizottság megvásárolta. A műcsarnokba is mintázott egy remek szobrocskát, amely pendentja lehet Izsó „Busuló juhász”-nak. A budapesti klikk kizárta ezt a pompás hűséggel megmintázott zsanerszobrot is, amely a pusztai fiát ábrázolta. Hermann pedig úgy főzte le a műcsarnok urait, hogy megvásárolta ezt a szobrot a nemzeti múzeumnak. A müncheni műcsarnok igazgatójának sem derogált elfogadni *Tóth András*tól egy másik zsaner-szobrot, amely pályavető csikóst ábrázol.

*Tóth András*t az az oknélküli mellőztetés, melyben a fővárosi művészársak részesítik, nem esüggeszti, sőt nagyobb és merészebb alkotásokra sarkalja. Bizodalmit Debreczennek és a hajduságnak azon hazafias törekvéseibe veti, amelyekkel nagyjaink emléket akarjuk kövel és érezezel megörökíteni.

Sok tudással, összes tehetségének felhasználásával megmintázta *Boeckay István*nak, *Kossuth Lajos*nak szobrai. Amazt a hálás hat hajduváros Bősörmeny terén, emezt Debreczen készülni emelni.

A politikai és vallásszabadság halhatatlan nevű hőst, a hajduk atyját *Boeckayt* egy XVII. századbéli rézmetszet után formálta meg *Tóth András*, kitünő sikerrel.

A fejedelem egy bástyaszerű talapzaton áll. Abban a pillanatban van ábrázolva, amint kardot ránt a megtámadott alkotmány és lelkiösmereti szabadság védelmére. Lábai alatt tört nyelű osztrák zászlók és egyéb hadi jelvények hevernek. — E szoborminta közszemlére volt már kitéve Bősörmenyben, Hadházon s közelebb Szoboszlóra kerül. — Ahol addig látták a hajdu-utódok, mindenütt föltétlenül tetszett s annyit elért vele a művész, hogy a már-már elaludt mozgalmat ismét felszínre hozta s alapos remény van hozzá, hogy nem is fognak pihenni addig a hajduvárosok, amíg a kivitelhez szükséges 14—15 ezer frtot össze nem gyűjtik.

Nagyobb szabású alkotása ennél a művésznek *Kossuth Lajos szobra*. Az 1848-diki Kossuth szónoki állásban van ábrázolva, átzellemült arczeval, magyar diszben, karddal. Lábaival a jobbagyságszétört bilincseit tapossa. A szép, arányos reneszánsz stílus talapzat jobb és bal oldalán két mellékalak áll előttünk. Egyik egy harezba induló honvéd, aki kardot és zászlót tart kezébe; a másik Hungária nőalakja, a mint koszorút nyújt a magyar nép atyja felé; bal kezében pedig az ország ezimerét tartja.

A talapzat elején különféle alkalmi szimbolumok bronzból öntendő csoportja szemlélhető: egy kiterített lobogó: *Szabadság, egyenlőség, testvériség* felirással; egy koszoruból átvont papirtekercs, amelyen ez a sokatjelentő szó olvasható: *Szabadsajtó*, továbbá egy kard. S ez emblemák mögött a felkelő nap sugarai aranyozzák meg az 1848. év számot.

E szobormintát minden tiszteletdíj nélkül, csupán az előállítás költségeikért 27—28 ezer frtért kész *Tóth András* nagyban előállítani. Arányai olyanok, hogy akár a nagytemplom előtt, akár a Kossuth-utcai templom előtt elhelyezhető lesz.

A debreczeni ref. egyháztanács küldött-

ségének megbízásából a szobrász elkészítette $\frac{1}{10}$ nagyságban annak az emlékműnek mintáját is, a melyet a debreczeni egyház nagynevű püspök-lelkészének Révész Bálintnak sirja fölé fog állítani. A művész úgy tervezte a fekete gránitból vagy szienitből faragandó emlékoszlopot, hogy az elibe jöhessen a család által emelt obeliszknak s ennek feliratait ne takarja el.

Az emlékoszlop első oldalára Révész Bálint sikerült domborművü mellképét mintázta, melyet bronzból öntenek s ez alá szintén öntött palmaágat és bibliát tervezett.

Az emlékmű kolozsvári kőből rakott lépcsőzetes emelvényen fog állani.

A szobrász most tágas, magas új műtermet épített, amelyben 3 méteres szoboralakokat is mintázhat. Műtermét bárki is megtekintheti.

S z i n h á z

* **Szintársulatunk Komáromban.** Mialatt szép színházunk nézőtere unalmasan ásit a sötétből a színpadon foglalatoskodó, javítgató munkások felé s a festőterem egyhanguságában zajtalanul siklik tova a vásznakon *Beczkó* színházi festőecsetje, ezalatt Thaliánkvidáman nyaral a Komáromban időző szintársulattal Daczára, a millonnumi évnek, melynek nyaratól a vidéki szinigazgatók annyira rettegtek, Komjáthy jó társulatának semmi oka nincs a panaszkodásra. A komáromi közönség méltányolja az ambiciozus igazgatót és a kitünően szervezett társulatot igyekezetét s e pénzsűk hónapokban is napról-napra szépen látogatja az előadásokat, melyek már több hét óta folynak a komáromi színházban. A komáromiak elragadtatással nyilatkoznak a debreczeni szintársulatról, melyhez hasonló már régen nem működött náluk. A repertoire mindig nagy gondal, műizléssel van összeállítva s a kivitel méltó a debreczeni társulathoz. Komjáthy néhány nap mulva Győrbe megy, hogy vagy tíz előadáson ott is bemutassa ujonnan szervezett, derék társulatát, aztán megkezdí a két hónapra terjedő szünidőt. A társulat tagjai már szeptember elején nagyobb részt Debreczenbe érkeznek, hogy aztán a próbákat megkezdvén, egy újabb, szebb aerát nyissanak színházunkban, mint az előbbi volt.

Tanúgy. Értésítés

a debreczeni Svetits-intézet megnyitásáról.

A debreczeni Svetits-intézetben a „Mi asszonyunkról nevezett szegény iskolánövérk” vezetése alatt 1896. szeptember hó 1-én

a) fejlődésben levő elsőrendű hat osztályu róm. kath. felsőbb leányiskola;

b) leánynevelő-intézet (internátus) nyílik meg.

A fölvételre vonatkozó tudnivalók a következők:

I. A felsőbb leányiskolára nézve.

1896. szeptember hó 1-én megnyílik a felsőbb leányiskola I., II. és III. osztályra. Ezen osztályba valláskülönbség nélkül vétettek fel növendékek; az évi tandij husz forint, mely tetszés szerint vagy fél-, vagy negyed-, vagy havi-részletekben, de mindig előre fizetendő. A tandij fizetése alól csak a legritkább esetben tiszta, kitünő osztályzat és teljes vagyontalanság esetén adatik felmentés; oly esetekben azonban, mikor ugyanazon szülő két vagy több leánya látogatja az iskolát, később meghatározandó kedvezmények helyeztetnek kúlatásba. A beiratási díj minden év elején minden növendék számára

... két forint, mely összeg soha el nem engedtetik.

Azon növendékek számára, kik a most lefolyt 1895—96. iskolai évben a felső leányiskola első osztályát (u. n. hetedik osztályt) a debreczeni róm. kath. felső leányiskolában sikeresen végezték, — tanulmányaik befejezése céljából a felső leányiskola második osztályát (az u. n. nyolcadik osztályt) még a következő, 1896—97. iskolai évben is főtartja az intézet. Sőt egész éven át előkészíti őket egyúttal arra is, hogy tanulmányaikat a felsőbb leányiskolának az 1897—98. évben megnyitandó ötödik osztályában (kilencedik osztály) — sikeres fölvételi vizsgálat alapján — folytathassák.

II. A leánynevelő intézetre (Internátusra) nézve.

A Szentits-intézetbe az 1896—97-iki tanév kezdetétől fogva teljes ellátásra egyelőre husz bennlakó növendék vétetik fel és pedig tiz növendék az alapítvány terhére; tiz növendék teljes fizetés mellett.

a) Alapítványi növendékek — egyelőre csak tizen — teljes ellátást és ruháztatást nyernek az alapítvány terhére minden fizetés nélkül. A kegyeslelkű és áldott emlékü alapítónó végrendelete értelmében kizárólag róm. kath. vallású leányok vétetnek fel, az első az áldott emlékü alapítónó rekonai-nak leánygyermekét illeti, bármily távol született legyen is a jelentkező; másodsorban az áldott emlékü alapítónó keresztgyermekéi; harmadsorban szegény kereskedők és tisztviselők leányai, tekintet nélkül születésük helyére, csak hogy debreczeni lakosok legyenek, azzal azonban, hogy az utolsó csoportban foglaltak közt a helybeli születésűek elsőbbséggel bírnak az idegenek felett.

A felvételt az áldott emlékü alapítónó végrendelete értelmében a debreczeni róm. kath. plébános a nagyváradi lat. szert. bíbornok-püspök ur ó főmagasságával, mint az intézet fővédnökével, egyetértőleg eszközli. Azért mindazok, kik jogot tarthatnak ezen alapítványi helyekre, felhivatnak, hogy kellőleg felszerelt és jogosultságokat igazoló okmányokkal ellátott írásos folyamodványaikat a nagyváradi lat. szert. bíbornok-püspök ur ó főmagasságához czimezve 1896. augusztus hó 1-ig a debreczeni róm. kath. plébániahivatalnál adják be.

b) Egyelőre tiz növendék teljes fizetés mellett is vétetik fel. Ezen bennlakó növendékek teljes ellátást, tisztességes élelmezést, gondos nevelést és az idegen (német és francia) nyelvekben alapos oktatást és folytonos gyakorlatot nyernek a mindenpaedagógia és egészségügyi követelményeknek megfelelő intézetben (van vízvezeték, fürdőszoba, tágas udvar, nagy árnyékos kert stb. stb.) Az egész évi tartási díj 200 frt, mely negyedéves előzetes részletekben fizetendő. Ezenkívül mosás, orvos, tandíj, valamint kívánságára a zenetanítás is — melyről gondoskodva lesz — külön fizetendő. Az intézetben a növendékek saját ruháikat használhatják; de ünnepestélyes alkalmakra, testületi megjelenés esetére két rendbeli meghatározandó intézeti egyenruha (egy téli, egy nyári) saját költségén készitendő.

A kik ezen fizetéses helyekre jelentkezni óhajtanak, 1896. augusztus hó 1-től sziveskedjenek ebbeli szándékukat a debreczeni róm. kath. plébániahivatalnál bejelenteni.

Minden egyéb felvilágosítást 1896. augusztus hó 1-től a debreczeni r. kath. plébániahivatal; 1896. szeptember hó 1-től pedig az intézet főnökönje készséggel megad.

Debreczen, 1896. június hó.

A debreczeni róm. kath. plébániahivatal.

CSARNOK.

A régi arczkép.

Kentzler Gyula.

(Folyt. és vége.)

— Ismeri mártortörténetemet? — kérdé minden bevezetés nélkül.

— Igen.

— Tudja tehát, hogy mily boldogtalan vagyok.

— Igen, Ilonka! Megengedi ugye, hogy így szólítsam. És ha elgondolom, hogy ennek csak én voltam az oka.

— Nem, nem ön volt. Mi nem lehattunk egymásé.

— Nem voltam férfiú. Nem szabad lett volna elmennem. De én gyáván megszöktem, nem mertem szembeszállani a sorssal. Ne szakítson kérem félbe. Oly jól esik, hogy valaki előtt kiönthetem szívem bubánát. Itt hagytam önt, mert gyenge voltam. Ha erős lettem volna, most boldog volnék. Sőhajtoztam, de nem mertem tenni. Ez volt az átkom. Elhagytott Isten, ember. Azt mondták, tudjak feledni, hiszen azt is meg kell tanulnom. Ifjú voltam, tapasztalatlan. Azt hittem, képes leszek rá. De nem voltam. A viruló természetben boldogtalanságom parodiáját láttam, a kopasz fákon szerencsétlenségemet. Azt hittem, látva a boldogokat, hogy gunyolnak. Meg akartam halni és nem mertem szembe nézni a veszélynek. Láttam a lábaim alatt elterülő zugó, mormoló tengert, mely hívott ölébe és nem tudtam itt hagyni az életet. Ön előtt ez különösnek látszik? Igaza van! Magam sem tudom, hogy lehet az.

Elfárasztott a hosszú beszéd. Vigasztalni kezdett az áldott lélek, azt hitte, hogy lehet vigasztalni.

... Megvert az Isten engem. Egy gondolat mint az átok kísér mindenütt. És ez kinez, gyötör. Látom önt álomban boldogtalanul. Meg akarnám menteni önt és nem lehet. Pedig hogy fáj, hogy nem tudom megmenteni. Ön tudhatja, mert tudja, érzi, hogy szeretem most is. Jobban, mint akkor. Szeretem a férfi megállapodott tiszta szerelmével. És ekkor mindig eszembe jut az a gondolat, hogy ön másé. Hogy más csokolja le a mézet ajkáról, más öleli át karesu derekát. Más... De hiszen ön sir? mondám megdöbbenve szavaim hatása miatt.

— Hagyjon sirni. Oly boldog vagyok, hogy már sirni is tudok. Mert eddig még azt sem tudtam. Látja, ön nem egyedül boldogtalan, én is az vagyok. Engem is megvert az Isten, hogy máshoz mentem.

Köny lopódzott szemembe. Nem tudtam magam visszatartani a sirástól. Egész megkönnyebbült szívem. Megcsókoltam az imádott nő kezét. Kiléptünk a fülkéből és a tánczolóok közé vegyültünk. Nem vette észre senki eltűnésünket. Ki is törődött volna velünk.

Nem is találkoztam vele többé az életben. Egy évig voltam távol. Mikor hazajöttem, felkerestem barátomat és kértem, hogy mit csinál Ilonka.

Rám nézett, kémlte arczomat, hogy elég erős leszek-e egy rettenetes hír elfogadására.

Észrevettem habozását és ismételtén kértem a történetek elmondására.

Redőkbe vonta homlokát és halkán kezdett beszélni. Nem mondta mindjárt, kezdte bevezetni.

— Meghalt? — kiáltottam fel.

— Nyugodjunk meg Isten végzésében — mondá — komolyan.

Leestem a székre és sirtam. A nagy csapás váratlanul jött. Sokáig, nagyon sokáig nem tudtam szóhoz jutni. Barátom néma megilletődéssel nézte mély fájdalommat. Tudta mi volt a halott lelkeknem.

— Gondolt reám legalább? — kérdém, mikor végre szóhoz jutottam.

Utolsó szava a te neved volt — mondá barátom.

Oly jól esik rá gondolnom. Ujra előttem van karesu alakja, látom szöke fűrtjeit, kék szeméit. Megcsókoltam az arczképet és eltettem. Legalább ez maradjon meg arról a boldog időkről.

Közgazdaság.

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, július 7.

Buzát ma mérsékelten, de szorgosan kínáltak, a kereslet korlátozott volt. Elkelt lanyha irányzat mellett 15.000 métermázsa, 7½—10 olcsóbb áron.

Egyéb gabonaneműekben korlátozott forgalom mellett rozs és zab szilárd, minden más változatlan maradt.

Eladatott:

Buza: Tiszav.: 600 mm. 82. kg. 6.95 frton, 700 mm. 81 kg. 6.90 frt. 700 mm. 81 kg. 6.85 frt, 200 mm. 81 kg. 6.85 frt. 200 mm. 81 kg. 200 mm. 80.5 kg. 6.85 és fél frt. 200 mm. 80.5 kg. 6.85 frt. 150 mm. 80 kg. 6.80 frt. 100 mm. 80 kg. 6.75 frt. 200 mm. 80 kg. 6.90 frt. 100 mm. 76 kg. 6.50 frt. 100 mm. 7.55 kg. 6.50 frton készpénzfizetés mellett mind három hónapra.

Zab: 6.10—6.25.

Határidő-üzlet.

Az irányzat lanyha volt s az árak olcsóbbak lettek.

Hivatalos felmondások nem történtek.

Hivatalos zárófolymok déli 1 órakor.

Zárlat 1 óra:

	1896	1896	1896	1896	1896	1896	1896
Buza szept.-októberre	1896	6.28—6.30					
" máj.-júniusra	1896	6.61—6.63					
Rozs tavaszra	1896	—, —, —					
" szept.-okt.-ra	1896	5.18—20					
Tengeri máj.-jun.-ra	1896	4.00—4.02—					
" jul.-aug.-ra	1896	3.69—3.71					
Zab szept.-okt.	1896	5.08—5.09					
Repeze aug.-szept.	1896	10.60—10.70					

Az előtőzsde üzletlenül ment végbe.

Zárlat 4 óra 30 perczkor:

	1896	1896	1896
Buza 1896. őszre	1896	6.26—6.27	
Rozs 1896	"	5.17—5.18	
Zab 1896	"	5.07—5.08	
Tengeri 1896 máj.-június-ra	1896	3.69—3.70	
Repeze 1896 őszre	1896	10.70—10.80	

Kiadóhivatali üzenet.

Többeknek. A nyári idény bekövetkeztével igen sok lakásváltozást jelentettek be előfizetőink közül. Azonban nagyon sokszor megakadunk, mert nem tudjuk vagy a névaláírást, vagy pedig a helyet, hová a lap ezután küldendő, elolvasni. A legtöbb esetben a névaláírás olvashatlan, minek kibetűzéséhez, ha ugyan az lehetséges, igen nagy idő és türelem kell. Kérjük tehát a t. lakásváltoztató olvasóközönségünket, hogy ugy a nevet, mint a helyet olvashatóan leírni méltóztassanak, hogy ezáltal a lap szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.

Nyilttér.

Vese, húgyhólyag, húgydara
és kősvénybántalmak ellen, továbbá
a légző és emésztési szervek hurutos
bántalmainál, orvosi tekintélyek által a
Lithion-forrás

Salvator

sikerrel rendelve less.

Húgyhajtó hatása!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!
Kapható ásványvízreakciókban és gyógyszerárakban.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

604-25-15

Egy javakorabeli volt gyakorlott ker-
tész, ki eddig nagyobb uradalmaknál műkö-
dött, óhajtaná nagyobb ur háznál vagy urada-
dalomnál helyben vagy vidéken

házigazdónoki állást

elnyerni. Az illető a házigazdónoki teendőkön
kívül egy házi kertnek gondozását is elvállalná.

Megfelelő hatáskörű állásban **1000 frt**
óvadékot is nyújthat. Közvetítők 100 frt
jutalmat kapnak.

Szíves ajánlatok „G. N. 40” alatt a
kiadóhivatalhoz intézendők. 633-3-3

5242 tkv.
1896.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy
Szép Sámuel végrehajtónak Csuka János
végrehajtást szenvedő eleni 220 frt tö-
követelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyé-
ben a debreczeni kir. törvényszék (derecskei
kir. járásbíró) területén levő, B.-Sárándon
fekvő, a b.-sárándi 99. sz. tjkben A I.
433., 589., 666., 1357., 2618., 3019., 3078.
hr. sz. alatt foglalt ingatlanokra 337 frtban,
továbbá az ugyanazon számú tjkben A I.
3311. hrsz. a. foglalt ingatlanra 6 frtban,
továbbá a b.-sárándi 100. számú tjkben A
I. 1075., 1945., 3020. hrsz. a. foglalt ingat-
lanra 174 frtban, továbbá a b.-sárándi 100.
számú tjkben A + 286. hrsz. a. foglalt
ingatlanra 34 frtban, továbbá a b.-sárándi
671. számú tjkben A + 90. hrsz. a. foglalt
ingatlanra 160 forintban már megállapított
kikiáltási árban az újabb árverést elrendelte
és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az
1896. évi augusztus hó 17. napjának d. e.
9 órakor B.-Sáránd község hazánál megtar-
tandó nyilvános árverésen a megállapított
kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az in-
gatlanok becsárának 10%-át, vagyis 33 frt
70 krt, 60 krt, 17 frt 40 krt, 3 frt 40 krt,
illetve 16 frtot készpénzben, vagy az 1881:
évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal
számított és az 1881. évi november hó 1-én
3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri
rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-
papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a
bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezé-
séről kiállított szabályszerű elismervényt
átszolgáltatni.

Kelt a debreczeni kir. törvényszék,
mint telekkönyvi hatóságnál 1896. évi június
hó 24. napján.

Nagy Károly,
kir. tsvéki bíró.

643-1-1

Hölgyek részére legujabb! Universal fűző.

Kitűnő derék formát képez, és a halcsont eltö-
rését lehetetlenné teszi.

III.	II.	I.	minőség
frt 2.50	3.50	4.50	

jó Drell halcsontban, szürke, drap és fehér
kivitelben.

Kizárólagos raktár Debreczenben
Szabó Lajos Fial, Bosznay J. és Társa, és Kálnai
Lipót üzletében.

Universal Corsetta védőnk

minden nőnek lehetővé teszi, hogy tört fűzőjét
javítás nélkül viselheti.

1 pár 50 krért kapható minden jobb rövid- és
dívatáru-üzletben.

Nagyban a szabadalom tulajdonosainál

SPIZZER és STEINER BÉCS,

VII., Siebensterngasse 16. a.

Kereskedők figyelmébe!

GYENES LAJOS

csődtömegéből

még meglévő áruknak azonnali gyors értékesítése a csődválasztmány által
elrendeltetvén, köztudomásra hozom, hogy a kiárulás most már a beszer-
zési áron alul egész

33%-ig terjedő engedménnyel

folytatatik s az áruk ugy kicsinyben, mint

kereskedők részére

az egynemű áruk egy tömegben csoportosítva is eladatnak.

A még meglévő áruk következők: ruhakelmék, különféle diszek, bár-
sony és plüchök, csipkék, diszkötények, bál belépők, alkalmi kez-
tyük, rövidárúk, francia kötő pamutok és sarkoszoruk.

TÖMEGGONDNOK.

643 2-1

„MARGIT”

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS”

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag,
félíg kötött szénsavtartalma kiváló hatásának bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad
szénsav csekélyebb jetele mégojva a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félíg kötött
szénsav gazdagsága a gyógyhatásu alkatrészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközi.
Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsavtartalom-
ban erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleicherbergi, tüdőbajokban**, különösen **tüdővérzé-
seknél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézeteiben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorffban**
a Margit-víz otthonossá vált. Orvosi tekintélyeink Budapesten: **dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navratil,**
dr. Poór, dr. Kéty, dr. Barbás; Bécsben: **dr. Bamberger, dr. Dushek,** stb. a legjobb eredményüket
alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

präservatív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-magbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár **Édeskuty L.**

cs. és k. és szerb
k. udv. ásványvíz-
szállítónál,
Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.